

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo odoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta " " " 11.20
za četrt leta " " " 5.60
za en mesec " " " 1.90
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za več ko trikrat " 9 "

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Slavlje naših Orlov.

V nedeljo je bil za razvoj naše mladinske in telovadske organizacije pomemben dan. Sicer ni bilo veliko šuma, a kdor je bil navzoč pri včerajšnjem občnem zboru »Zveze Orlov«, je moral izpoznati iz poročil posameznikov, kakor tudi iz vse debate o prihodnjih delih, da je bil v nedeljo dan, vesel za slovensko mladino. — Ob 8. uri je imel poslanec dr. Krek v kapelici Alojzije-veška cerkveno opravilo za došle zastopnike posameznih telovadnih odsekov Orlov. Svoji pridigi je govornik izbral snov iz znane lepe narodne pesmi, v kateri se opisuje, kako gre fant na vojsko, a »kugla prleti, fantič pa obleži; mim je Marija šla, mil ga pogledala: Fantič, le gor ustan, gremo za Jezusom.« Pri sv. maši je krasno prepeval oddelek moškega zbora glasbenega društva »Ljubljane« pod vodstvom njenega pevovodje g. Svetka.

Občni zbor.

Občni zbor »Zveze Orlov« je otvoril v veliki dvorani »Uniona« predsednik dr. Lovro Pogačnik s sledečimi besedami:

»Dragi bratje! Otvarjam 4. redni letni občni zbor »Zveze Orlov«. Iskreno pozdravljam vse brate, ki ste prišli zastopati telovadne odseke na današnji zbor iz vseh krajev naše slovenske domovine. Ključem Vam telovadski »Na zdar!« Vsako leto se zbiramo po enkrat in vedno moramo konstatirati, da se množe naše vrste. Pozneje pa boste tudi sami lahko sodili, da se mi ne množimo samo po številu, temveč da je tudi naša noiranja sila celotne organizacije vedno krepkejša in čilejša. Dolžnost pa mi je, da se na tem mestu najprej zahvalim onim gospodom, ki so zadnja dva tedna sodelovali pri dobro uspelem mladeniškem tečaju, kakor tudi onim bratom iz organizacije, ki so pri tem delu pomagali. Končno pa moram izreči zahvalo tudi bratom telovadcem, ki so se z vso resnostjo in pridnostjo udeleževali tečaja 1. in 2. teden. Udeleževali so se predavanj in debate kot še nikdar, kar je tudi dokaz, da se pošiljajo na naše mladeniške tečaje najboljši fantje. In to je tudi prav. Kajti mi hočemo vzgojiti ljudi, ki bodo znali voditi naše organizacije. Hočemo posplošiti delo v naših izobraževalnih in drugih organizacijah, ki naj ne sloni na ramah posameznika.

Pozdravljam ravnokar došlega držav. in deželnega poslanca dr. Kreka, predsednika S. K. S. Z. (burni Živio- in Na zdar-klici), dalje podpredsednika S. K. S. Z. Luko Smolnikarja, deželnega odbornika dr. Pegana in ravnatelja »Zadružne zveze« g. Travnja. (Odobrovanje.)

Nato se je konstatiralo, da je na občnem zboru zveze zastopanih izmed 128 telovadnih odsekov Orla nekaj nad polovico odsekov. Pri tem je treba upoštevati neugodno vreme in oddaljenost posameznih krajev.

Tajniško poročilo.

O poslovanju »Zvezinega« tajništva je poročal br. Srečko Pavlin. Iz poročila posnemamo naslednje.

»Zveza Orlov« obstoja tri leta. Ustanovila se je 10. novembra 1907, ko je obstojalo samo 11 telovadnih odsekov. Danes po treh letih pa je združenih v »Zvezi Orlov« 128 telovadnih odsekov iz vseh krajev Kranjske, Goriške, Štajerske, Primorske in Koroške. V teh treh letih je naša mladeniška organizacija tako napredovala, da jo pozna danes vsa širša javnost. Združena je v nji vsa ogromna večina slovenske krščanske mladine.

Predsedstvo »Zveze Orlov« je imelo 44 rednih tedenskih sej. Odbor »Zveze Orlov« pa je imel dve seji, in sicer prvo dne 5. junija 1910 v Gor. Logatcu, drugo pa dne 4. septembra 1910 na Brezjah.

Glasom sklepa IX. predsedstvene seje z dne 10. februarja 1910 se je sklenilo, da se priredi več enodnevnih, oziroma dvadnevni mladeniških tečajev. Vseh tečajev se je priredilo 19. Na teh tečajih so predavali po večini br. Lovro Pogačnik, Podlesnik, Vojteh Jeločnik in Terseglav.

Telovadbo in tehnično predavanje pa je vodil po svojih članih Zvezni vadiateljski zbor.

Glasom XV. seje dne 6. aprila 1910 se je sklenilo, da se izdela s pomočjo članov Orla, akademičnega kluba »Danice« na Dunaju in Zveznega vadiateljskega zbora načrt telovadskega večbovnika.

V času od 14. do 27. novembra t. l. se je vršil izobraževalen in telovadski mladeniški tečaj v Ljubljani.

Na tem tečaju so poleg govornikov članov predsedstva predavali tudi še č. g. župnik Kalan, g. dr. Gruđen, g. dr. Zajc, č. g. dr. Aleš Ušeničnik, g. prof. Pengov, g. dr. Jure Adlešič, g. dr. Mantuani, g. Traven in g. Izidor Cankar, za kar jim izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Tajništvo »Zveze Orlov« je o vseh važnih sklepih predsedstva in odbora obveščalo telovadne odseke po okrožnicah, katerih je odposlalo dostikrat tudi po več na en mesec.

Na zdar!

Blagajniško poročilo.

Namesto zadržanega, odsotnega blagajnika Albina Zajca je poročal o stanju Zvezne blagajne br. Hočevnar. »Zveza Orlov« je imela od 21. novembra 1909 do letošnjega občnega zbora dohodkov 2402 K 21 vin., stroškov pa 2412 K 96 vin. Zveza ima več tirjatev in precej inventarja. V poročilu se izreka zahvala vsem onim gospodom, ki so gmočno podprli Zvezino blagajno.

Imenom »Zveze Orlov« v Ljubljani izreka blagajnik vsem dotičnim hajskrenejšo zahvalo in jih obenem uljudno naproša, da bi se blagovolili tudi v bodočem letu spomniti blagajne Zveze z denarnimi prispevki.

Ker se predlaga v poročilu, naj bi odseki od svojih dohodkov prispevali še gotove odstotke poleg članarine v Zvezino blagajno, odgovarja br. Podlesnik, da se mu zdi ta predlog neizpeljiv, ker imajo odseki sami preveč stroškov. Pač pa naj odseki rednejše plačujejo članarino Zvezi.

Blagajniško poročilo se je soglasno odobrilo.

Statistika.

O statistiki Z. O. je poročal br. J. Podlesnik.

»Zveza Orlov« šteje danes 128 telovadnih odsekov (lansko leto 94). Izmed teh je na Kranjskem 96 (l. l. 69), na Goriškem 19 (l. l. 15), na Štajerskem 12 (l. l. 9), v Trstu 1 odsek.

Pripomniti je, da se je letos naša organizacija posebno živahno razvila po Dolenjski. Na Goriškem se ustanavljajo odseki, kateri ne priglasijo svojega pristopa k »Zvezi Orlov«, ti odseki se smatrajo kot neobstoječi.

Ustanovili so se odseki v sledečem razmerju: leta 1906. 2, leta 1907. 8, leta 1908. 27, leta 1909. 57, leta 1910. 34 odsekov.

Članov je 3691 (l. l. 2690, torej več 1001); telovadcev 2526 (l. l. 1671, torej več 855); netelovadcev 407 (l. l. 342, torej več 65); podpornih članov 1521 (l. l. 677, torej več 844); trobentačev 240 (l. l. 96, torej več 144); krojev 1887 (l. l. 767, torej več 1120); naročnikov »Mladosti« 1171 (l. l. 1237, torej manj 866); predavanj je bilo 661 (l. l. 259, torej več 402); izletov je bilo 473 (l. l. 242, torej več 231); javnih telovadb je bilo 151 (l. l. 48, torej več 103).

Orodja imajo telovadni odseki: drogovi 82 (l. l. 54); bradelj 56 (l. l. 34); skakal 41 (l. l. 33); palic 25 (l. l. 22); plezal 6 (l. l. 6); koz 12 (l. l. 12); konj 6 (l. l. 5); krogov 18 (l. l. 16); roč 27 (l. l. 20); sabelj 4 (l. l. 1); lestev 3 (l. l. 3); kijev 5 (l. l. 5); trapecev 4 (l. l. 4); žog 1; krogelj 4.

Večina odsekov telovadi v društvenih domovih, le malo odsekov je, ki telovadijo samo na prostem. 12 odsekov ima lastne »Čebelice« (l. l. 8), pri društvih 35 (l. l. 23), ostali odseki jih nimajo.

Naša organizacija je dala letos cesarju 121 mladeničev, izmed katerih je 8 načelnikov in 3 predsedniki.

Pripomniti je treba, da 15 mlajših telovadnih odsekov statističnih podatkov ni poslalo.

Poročilo načelnika Z. O.

Načelnik Jeločnik je v svojem poročilu priporočal boljše sestavo Zvezinega vadiateljskega zbora, ker je bil sedanjí preobložen z delom.

Poročilo se je soglasno odobrilo.

Delovanje in organizacija okrožij.

O tej točki je poročal br. I. Podlesnik. Telovadni odseki Orlov so razdeljeni v 16 okrožij, in sicer obstoje za okraje: Kamnik, Št. Vid nad Ljubljano, Ljubljana, Radovljica, Idrija, Cerkljica, Vipava, Logatec, Dev. M. Polje, Jesenice, Vrhnika, Smartno p. Litiji, Kranj, Mirna, Dobropolje-Vel. Lašče, Savinjska dolina in Trnovo na Notranjskem. Najbolj vzorna so okrožja: idrijsko, kamniško in šentvisko. Zeleti je, da druga okrožja bolj delujejo v smislu poslovnika ter temeljiteje in točnejše poročajo Z. O. o svojem delovanju. Vprašanje o podzvezah se ne bo dalo prej rešiti, dokler ne bodo utrjena okrožja. Zlasti na Goriškem in Štajerskem bo treba več okrožij.

Br. Kremžar (Gorica) je poudarjal, da se je že pri zadnji odborovi seji goriškega okrožja sklenilo, da se ustanove na Goriškem štiri manjša okrožja. Od strani vseh odsekov pa se je poudarjalo, da je treba na Goriškem posebnega osrednjega vodstva, ki bo nadziralo in vodilo delo. Zato se namerava ustanoviti goriško podzvezo že 10. decembra letos, ako se »Zveza Orlov« s tem strinja.

Br. Podlesnik omenja, da je najprej naloga Z. O., da izdela natančen poslovnik za podzveze v sporazumu z S. K. S. Z.

Predsednik S. K. S. Z. dr. J. Krek

govori z ozirom na to točko približno tako-le: Vprašanje, ki se je sedaj spro-

LISTEK.

Odmevi naših gajev.

(Dalje.)

Da bi se torej vsaj najlepše kitice izgubile, treba kaj ukreniti. Mislil sem in mislil. Naravno se mi je zdelo, pripisati samospev pevcu ali pevki, ki naj poje menjaje se z zborom v prosti melodiji nekaj kitic.

O počitnicah sem dobil v Trzinu ono krasno: »Je pa davi slanica pala«, ki sem jo priobčil pozneje v II. zvezku v zalogi »Glasb. Matic« s štirimi kiticami. Na Dunaju smo jo radi pevali, a do zadnje kitice, ki se nam je zdela najlepša, smo nestrpno čakali in večkrat ali kaj vmes izpustili ali pa nismo prišli do konca. In vendar je pesem prekrasna in tako zaokrožena, da ima smisel zadnja kitica, le ako se poje tudi predzadnja, ta pa zopet le v zvezi s prvima dvema.

Imel sem takrat na razpolago dobrega baritonista tov. J. Mimogrede sem nekoč skiciral za poizkus samospev, pokazal ga tovarišem in poizkusili smo: zbor kar »po domače«, a on samospev. Misel je bila srečna. Čez

nekaj dni smo jo peli javno v »Straži« z velikanskim uspehom. Postala je takoj točka vsakdanjega programa.

Drugi poizkus sem napravil z »Meglico« v obliki, ki jo ima v »Odmevih« I. zvezek, 3. številka, ki se je tudi srečno obnesel. Tako sem se dal g. Svetku pregovoriti, da sem priredil 10 števil, ki so izšle v založništvu »Ljubljane«. Koder se je kaj iz njih proizvajalo, povsod je bil lep uspeh. Ravnoista »Slanca«, ki je bila prva tega aranžma, je tudi v Ljubljani nenavadno hitro prodrla in postala popularna. Veselo dejstvo je, da se poje sedaj velikrat in vselej cela, ker se menjavajo kitice: eno poje zbor, drugo zopet solo.

Dovolj o tem. S tem sem hotel le jasno ilustrirati namen, ki me je pri tem delu vodil. Ohraniti pesem kar mogoče v celoti, izpolniti harmonijo z novovpletim glasom in jo napraviti zanimivejšo, slednjič pa, dati prilike zborom, ki imajo dobrega baritonista, tenorista ali dobro sopranistino, da pokaže na lahkomuven način vse vrline in moči, solistom je dana prilika, da pridejo do veljave.

To sem vse dosegel, zato se mi zdi nepotrebno še nadalje to vprašanje zagovarjati.

Vprašanje ostane le še, kako vplesti samospev?

Gosp. Premrl svetuje način, ki ga je porabljal Ferjančič, da pridržim namreč melodijo pesmi kot samospev, zbor pa spremlja v novi, prosto sestavljeni harmonizaciji. Gosp. Svetek pa pravi, da je sploh pripis samospeva teoretično nedopusten, praktično pa ga priznava. Teoretični namen zbirke oziroma tega aranžma sem že pojasnil, prav tako praktičnega; torej nam bo lahko se zedinili, Teoretični namen je stremljenje proti cilju — izboljšanje, napredek, praktični pa s r e d s t v o k temu cilju. Tako si razlagam jaz. Zato sem mnenja, da pride vprašanje le vprašanje, ali sem napravil pri prodiranju proti cilju korak naprej ali nazaj. In odgovora na to vprašanje nam je treba. Meni se zdi, da je storjena majhna stopinja naprej, kar mi tudi g. Svetek priznava. S tem se mi zdi, odpade teoretična nedopustnost samospeva.

K nasvetu g. Premrla pa imam več pomislekov. Držati se vedno nasveta in obdržati melodije v samospevu, ne kaže, ker zaidem pri tem v šablonsko enoličnost, kar se je zgodilo že tudi mestoma Ferjančiču. Nemogoče se mi namreč zdi, najti k melodiji vedno drugačno spremljavo, ki naj bo originalna, vrh tega pa še varuj značaj pesmi. Ta težkoča obstoja tudi v slučaju

različnih melodij. Gotovo je lažje obdržati značaj pesmi, ako pridržim neizpremenjeno pesem v zboru, ker je itak neizpremenjena tu v melodiji in obliki. Torej je treba le malo previdnosti pri sestavi samospeva, da mi ta ne vpleta tujih harmonij, pa sem rešen.

Tudi je lažje najti originalno melodijo, četudi sem vezan na okvir dolgošti harmonije in ritma kot pa vedno originalno spremljavo. V zadnjem slučaju bi se moral pridno posluževati tujih ritmov, motivov in celo modulacij, kar bi me vse vodilo proč od pravega pota, ki ga hočem hoditi. Gotovo pa je, da bi imel človek v tem slučaju več prostosti, toda ravno ta prostost bi mu utegnila biti usodepolna.

Zame je torej jasno, da iščem bolj primerno novega samospeva. Vprašanje je le, kak naj bo in kako naj ga dobim. To je ponajveč vprašanje slušalca in okusa. Zelo važna je tu, kot sploh pri produkcijah, srečna invencija. Ako izberem primerno snov, sem pol dosegel. Iz nesrečno izbranega tema ne morem postati lepa fuga. Porabne so tu seve samo pesmi liričnega značaja.

(Dalje.)

tilo, mi daje povod, da tudi nekoliko zpregovorim o temeljih, ki se tičejo naše in vaše organizacije. To vprašanje se mi zdi jako važno. Organizacija Orlov se mora urediti po krajem pri- nernih oblikah. Nevarnost tiči v tem, da se posamezni okraji odtrgajo od centrale. Zato je treba voditi avtono- nijo posameznih telovadnih odsekov, oziroma okrožij tako, da ne trpi celotna organizacija. Treba je, da Zvezni občni zbor določa delo za celo Zvezo. Izogniti se mora vsakim separatističnim tež- njam. Podzveze ali okrožja naj se vo- dijo na občnih zborih v soglasju z zvez- nim zastopstvom. Po tej poti se disci- plina brez vsakega dvoma najlepše ohrani. Označiti pa hočem tudi raz- nerje S. K. S. Z. do Orlov. Za to, kar se je sedaj godilo v vaših vrstah, se v imenu S. K. S. Z. najtopleje zahvalju- jem ter izražam prepričanje, da ste iz- obraževalno delo med našim ljudstvom pomnožili v veliki meri in da ste prvi in najvažnejši delavci v izobraževalnih društvih. Stremiti pa moramo za tem, da ne pride do razdora med veliko mis- ljo izobraževalnega dela S. K. S. Z. na podlagi krščanstva in vašim delom. Nevarnosti ni, toda pride lahko. Zato moramo kot pametni ljudje gledati na- naprej.

Ta nevarnost obstoji v tem, da se orlovska organizacija, v kateri delujejo fantje z mladim, burnim navdušenjem, eliminira od duhovstva. Dovolite pa, da se vam zahvalim v imenu svojega stau- za za ljubezen, s katero sprejemate med svojo sredo duhovnike. (Odobra- vanje.)

Kdor pozna razvoj vaše organiza- cije, vé, da sem rekel svojčas v Škofji Loki o slovenskem kaplanu, da je prvi delavec za prosep slovenskega ljud- stva. Za to, da ste tega kaplana spre- jeli v svojo sredo, se vam zahvaljujem v svojem imenu in v imenu ljudstva. Ta kaplan, mladi duhovnik, je v po- sebnih razmerah. Liberalna inteligenca je pri nas ravno taka kot drugod, nam- rač odtujena narodu in veri. Svojčas so sprejeli liberalni inteligenti še v svojo sredo duhovnika, pobožni sicer niso bili nič bolj kot sedaj, toda bili so do- stojni, ker so ga smatrali za potrebnega kot narodnega delavca. Namesto med to inteligenco, ki ga sedaj prezira in sovraži iz dna duše, pa skuša dobiti mladi duhovnik sedaj prijatelj drugod.

Vsakomur je treba prijatelj in tudi nam duhovnikom. Kajti navse- zadnje smo mi tudi ljudje. Za to prijateljstvo, da vzdržujete duševno moč mladih naših duhovnikov, da jih bodrite, se vam zahvaljujem v imenu svojega stanu.

Kdor pa ni sposoben sodelovati z duhovstvom — samo dobrim seveda; dobé se tudi taki, ki niso nič. a ogrom- na večina je dobra — ta tudi ni sposo- ben delati za ljudstvo. In kdor izmed mladeničev razume vašo načela: Le najboljši spada v vaše vrste!, jih raz- laga tako kot sem jaz povedal. Mera temu je volja, sodelovati v blagor ljud- stva v zvezi z duhovstvom. Oni, ki ima več sposobnosti in nekaj ljubezni do danes blatenega stanu duhovnikov, ki delujejo brez lastnih koristi kot naj- slabše plačan stan, ta je v resnici naj- boljši.

Ne iščimo peg, ki so v zvezi s člo- veškimi slabostmi. Tak človek, ki bi zaradi teh peg metal kamen na organi- zacijo, ni pošten človek. Strasti člove- škkih ne udušimo. Če kako stvar sovra- žimo, sovražimo to, kar je sovražstva vredno. Zato pa tudi medlih ljudi brez strasti ne maramo.

Ni naš ideal, da bi dobili mesto toplih, srčnih ljudi samo bledolične in mirne, ki bi hodili v procesiji po naši domovini kot kaki strahovi.

Sprejmite te besede kot so bile go- vorjene, ker je delo za duhovstvo- poli- tično delo, socialno in gospodarsko vojeno, ker je delo za duhovstvo, poli- Zato mora biti vsa naša organizacija enotna.

Razodenem skrivnost, da sem bil takrat, ko se je orlovska organizacija ustanavljala, edini, ki sem zagovarjal misel, naj bodo telovadni odseki samo- stojna društva. Tudi danes gledam mirno v prihodnost in se tudi ne bojim časa, da orlovska organizacija samo- stojno nastopi.

Zelim pa, da bi se vedno poudar- jala skupnost med vami in S. K. S. Z. Tudi v slučaju, da bi bila orlovska or- ganizacija samostojna, bi morali biti vsi Orli včlanjeni v S. K. S. Z. Skupnost z izobraževalnimi društvi in S. K. S. Z., z vsemi ideali in organizacijami, ki streme po teh idealih, — poudarjajte povsod.

Treba je, da vé zadnji fant, zadnji Orel v gorski vasi, da organizacija, v kateri je, orlovska, politična, zadružna, služi samo enemu namenu — dvigniti

naš narod. V tem duhu naj čuti vsak- do. V tem duhu so z vami tudi politiki, združeni v »Slovenskem klubu«, v ka- terih imenu vas tudi danes pozdrav- ljam. (Odobravanje.)

Podlaga vsemu pa je zveza z našim dobrim duhovstvom. Podlaga vsemu je to, da obkolite fantje mlade kaplane, marširate z njimi v boj in tudi zma- gate. (Burno odobravanje.)

Predsednik dr. Pogačnik se za- hvali za krasne besede dr. Kreku, čegar oseba je v prvi vrsti poklicana, da sve- tuje smer organizaciji.

Br. Kremžar poudarja, da to, kar se je prej govorilo o goriški podzvezi ni smatrali za separatistično stremenje. Na Goriškem je potrebno pač vodstvo telovadnih odsekov. Kdor pozna razvoj goriških telovadnih odsekov, vé, da so se vedno naslanjali na Z. O. Govornik se strinja popolnoma z dr. Krekovimi izjavami, da naj se razmerje med telo- vadnimi odseki in S. K. S. Z. uredi po krajinskih razmerah.

Dr. Jehart (Petrovče, Štajersko) prosi, da predsedstvo Z. O. skrbi, da se na Štajerskem osnuje več okrožij, ker obstoji doslej samo eno. Na ta način bo tudi mogoče na Štajerskem bolj razši- riti orlovsko organizacijo.

Dr. Pogačnik oddobrava dr. Jehar- tove misli, ker je nemogoča organizaci- ja brez naravnih središč, kar bi bila rav- no okrožja. Ne potrebujemo pa samo dela vrganizatorč. oziru, temveč tudi v tehničnem. Zato moramo ustanoviti na Štajerskem okrožja, ako hočemo, da prospeva organizacija.

Prireditve v letu 1911.

O tej točki poroča Zvezni načelnik br. Jeločnik. V smislu sklepa lanskega občnega zbora Z. O., naj bi se vršila zvezna javna telovadba, oziroma zvezni zlet čez dve leti, to je prihodnje leto. Stavi predlog, naj se zvezna prireditve vrši na vsak način, določitve kraja pa naj se prepusti predsedstvu. Če se vrši zlet v Ljubljani, naj odpadejo vse večje prireditve pred to manifestacijo.

Veliki katoliški tabor.

Dr. Krek omenja tozadevno: Na- meraval se je prihodnje leto 1911 pri- rediti v Ljubljani veliki katoliški shod, ki naj bi imel slovensko-hrvatski zna- čaj. Ker pa hoče prihodnje leto praz- novati akademsko društvo »Zarja« v Gradcu svojo desetletnico v Ljubljani ter bo tudi ob tej priliki zborovala v Ljubljani liga slovanskega katoliškega dijaštva, bi bila manifestacija kato- liškega dijaštva ob morebitnem veli- kem katoliškem shodu potisnjena v ozadje. Zato se je opustila misel o pri- reditvi velikega katoliškega shoda v prihodnjem letu, pač pa se namerava prirediti velika manifestacija sloven- skih in hrvatskih akademikov v Ljub- ljani, katere bi se udeležili tudi zastop- niki dijaštva ostalih avstrijskih slo- vanskih narodov. Na koncu te mani- festacije, ki bi trajala tri dni, pa bi se naj popoldne priredil **velik slovensko- hrvatski katoliški tabor**, na katerega naj bi tudi v velikih množicah prišlo ljudstvo in na katerega bi prišli tudi naši škofje in zastopniki ljudstva. Di- jaki so pripravljeni, v kolikor vem od zasebnih strani, in soditi smem, da ne bo v tem oziru nobene ovire. Zato predlagam: Predsedstvo Zveze Orlov naj stopi v stik z »Dijaško zvezo«, s katero naj sporazumno izdela načrt za ta shod, pri katerem bi tudi mani- festirala Z. O. Zagotoviti vas moram, da bomo v »Slovenskem klubu« vaše sklepe uvaževali. Ta način katoliške- ga shoda bo imel blagodejnejše posledice, ki bodo bolj uplivala kakor ka- kršnikoli drugi shodi v že izkazani in preizkušeni obliki. (Odobravanje.)

Dr. Pogačnik se zahvaljuje dr. Kreku za častno nalogo, ki jo izroča »Zvezi Orlov«.

Br. Podlesnik povdarja, da je s tem rešeno vprašanje glede Zvezine prireditve, predlaga pa, naj se do te prireditve ne vrši nobena druga večja manifestacija Orlov, temveč naj bo vse delo priprava in šola za veliko mani- festacijo v Ljubljani. Po tej mani- festaciji bo dovolj časa, da se rešijo še druge naloge.

Nato se je dr. Krekov predlog spre- jel soglasno.

V razpravi o Podlesnikovem pred- logu omenja načelnik Jeločnik, da se popolnoma strinja s tem predlogom, vendar pa je mnenja, naj bi se v Sa- vinjski dolini takoj v početku pomladi vršila večja javna prireditve, ki naj bi bila nekaka večja priprava za ljub- ljansko manifestacijo.

Dr. Jehart povdarja, da bi rav- no javna manifestacija na Štajerskem zelo povzdignila smisel za organiza- cijo, zato prosi glede Savinjske doline v tem oziru izjeme. Pomladi se name- rava tudi v Petrovčah blagosloviti za- stava ondotege Orla.

Br. Jerič (Kamnik) omenja, naj ne bo prireditve v Savinjski dolini ob- vezna za vse odseke.

Predsednik dr. Pogačnik stavi predlog: Prireditve Orlov v Savinjski dolini se naj udeležijo samo štajerski in kranjski posavski odseki. Posamezni odseki smejo doma pred veliko ljub- ljansko manifestacijo uprizarjati jav- ne prireditve, nikakor pa nimajo pra- vice, vabiti na te prireditve druga dru- štva ali telovadne odseke.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Za duševno in telesno izobrazbo.

Br. Podlesnik omenja na razne očitke ljudi, ki ne poznajo dela orga- nizacije, da Orli s svojimi prireditvami samo zapravljajo. Zavrača te očitke, kajti pri orlovskih prireditvah se ne pijančuje. Ako zapravljajo Orli, za- pravljajo samo za svojo telesno in du- ševno izobrazbo. Da ne zapravljajo za nepotrebnem, dokazujejo že samo be- sede nekega znanega našega nasprot- nika, ki jih je čul, ko so Orli korakali od maše: »Postavijo se pa le, ti hu- diči...« Samo da se postavimo, drugo nas nič ne boli.

Dr. Krek je povdarjal k navede- nemu še sledeče: Že večkrat sem po- vdarjal, da bo prišel čas, ko se bo po- zabilo na razmere, v katerih smo pri- čeli izvrševati svojo nalogo za povzdi- go našega ljudstva. Pred 15 leti so še slovele naše slovenske dežele zaradi številnih zločinov proti telesni varno- sti. Danes pa kaže statistika, da so to- zadevne številke znatno manjše kot so bile svojčas. En sam večji pretep je prejšnje čase požrl več denarja kot 10 orlovskih uniform. Vsak oče mora pri- znati, da je na boljšem, ako pošlje svo- jega sina na naše prireditve, kakor pa če ga ne. Kajti zdravje naše mladine pomeni zdravje naših očetov. Zdravje, telesna gibčnost, veselje do dela, po- meni gotov denar. Zato je jasno, ko- liko je naša organizacija prihranila denarja, ker se ni po nepotrebnem raz- metal. (Odobravanje.)

Podrobno delo Orlov.

Načelnik Jeločnik omenja, da se mora to, kar se ni doseglo s konča- nim mladeniškim tečajem, spopolniti po orlovskih okrožjih. Okrožja naj pri- rejajo vaditeljske tečaje; vežbajo naj se dobro redovne vaje.

Sprejme se soglasno predlog: Vsa- ko orlovsko okrožje naj do velike ma- nifestačne prireditve v Ljubljani skli- cuje vsake 14 dni ali vsaj enkrat na mesec tehnični tečaj za načelnike in vaditelje odsekov. Zveza bo poslala v omenjenem času dvakrat ali trikrat svojega zastopnika k posameznim okrožjem, da nadzira delo in da pri- merne nasvete.

Soglasno se sprejme tudi predlog: Vaditeljskemu zboru Zveze se naroča, da izdela primeren telovadni vežbov- nik ter naj k temu delu povabi tudi druge sposobne osebe, zlasti filologične izvedence.

Dr. Krek izraža prepričanje, da se mora glede na okrožja nekoliko stvar spremeniti. Vsako izvolitev na- čelnika okrožja bi morala potrditi Zveza. Treba bi bilo vsakemu načel- niku nekakega izpričevala na podlagi izpita, da je dovolj tehnično izvežban. Samo tiste osebe, ki so dovolj tehnično sposobne za vodstvo, samo take osebe so zmožne za načelnike.

Tozadevni predlog je bil sprejet soglasno.

Volitev.

Na predlog br. Hočevarja so bil izvoljeni per acclamationem, z bur- nim odobravanjem: 1. v predsedstvo: za predsednika dr. Lovro Pogačnik (Ljubljana), za podpredsednike L. Tur- šič (Vrhnika), Adolf Dostal (Danica), Dunaj, dr. Jure Adlešič (Ljubljana), Kremžar (Gorica), dr. Jehart (Petrov- če), I. Podlesnik (Kranj), za tajnika Sr. Pavlin (Ljubljana) in Hočevar (Ljubljana), za blagajnika Alb. Zajc (Ljubljana) in dr. Merhar (Ljubljana); v odbor: dr. Mal, profesor Dolenc in predsedniki vseh okrožij; 2. v vaditeljski zbor: za načelnika Vojteh Jeločnik (Ljubljana), za podnačelnike Aleks. Jeločnik (Št. Vid n. Lj.), Mrevlje (Miren), Karel Čulk (Št. Jurij ob Taboru), Fr. Tršar (Danica), Dunaj, prof. Malnar (Kranj), za zapisničarja Kržan (Ljub- ljana) in Pavel Dostal (Ljubljana), člani so vsi okrožni načelniki; 3. v nadzorstvo Fr. Krišche (Šmartin pri Litiji), A. Volta (Ljubljana) profesor Dermastija (Ljubljana), dr. F. Tomažič.

Predsednik dr. Pogačnik se zahvali za izvolitev in častno mesto, ker nobeno delo ni tako zadovoljstveno kakor delo, pri katerem pomaga Bog. Nato zaključil dopoldansko zborovanje.

Slučajnosti.

Popoldne ob 2. uri se je občni zbor nadaljeval. Na dnevnem redu so bile kot zadnja točka slučajnosti.

Sprejel se je Podlesnikov predlog: Predsedstvo »Zveze Orlov« in predsedstvo S. K. S. Z. naj ustanovi posebno razsodišče za vsa sporna vpra- šanja, ki se ne morejo rešiti po obstoje- čih poslovniki. Temu razsodišču naj se predlože vsa sporna vprašanja, ki bi nastala v organizaciji. — Istotako naj bi se ustanovila razsodišča v posamez- nih odsekih.

Razpravljalo se je tudi o glasilu »Mladosti«, kako pospešiti agitacijo za to orlovsko glasilo in drugo.

Pri vseh točkah je bila debata ži- vahna, udeleževali so se je v prvi vrsti dr. Krek, prof. Malnar, Podlesnik in dr. Pogačnik.

Občni zbor je zaključil dr. Pogač- nik z besedami: »Zborovali smo ko- nikdar ne. Bil je danes za nas dan po- memben, za katerega moramo biti v prvi vrsti hvaležni očetu slovenskega socialnega gibanja poslancu dr. Kreku, kateremu na tem mestu zahvalju- jem. (Oboje.) Izreči pa moram tudi za glasb. društvu »Ljublja- ni«, ki je tako lepo prepevalo pri naši dopoldanski maši. Kličemo pevcem: Na zdar! (Odobravanje.) Bodite sejavci se- mena, ki vam ga je danes dala Z. O. Z nami je Bog in ljudstvo!

Javna telovadba.

Popoldne ob 6. uri je bila v veliki dvorani hotela »Union« javna telo- vadba udeležnikov mladeniškega te- čaja. Med posetniki smo opazili mnogo odličnega občinstva. Omenjamo samo drž. in dež. poslanca dr. Šusteršiča, kanonika dr. Karlina, prošta Sajovica, drž. in dež. poslanca dr. Kreka, dež. odbornika dr. Lampeta, prof. dr. Jane- žiča, prof. dr. Ušeničnika, tovarnarja K. Pollaka, podjetnika J. Lončariča itd. — Pod vodstvom načelnika Jeloč- nika je nastopilo pri prostih vajah 70 telovadcev, ki so z vso točnostjo in eleganco izvajali težke in lepe vaje. Zeli so mnogo odobravanja. Že takoj, ko so prikorakali v dvorano, so jih go- spodnične v narodnih nošah obsule s cvetjem. Gotova ena najlepših točk so bili marmornati kipi (Kržan, Dostal in Hafner). Od teh so bile najlepše slike »gladiator z žrtvijo«, »rokoborba«, »čoln vlečejo« in »letači«. Mnogo sme- ha so vzbudile tudi čedne »pometačke«. Pri orodni telovadbi so vzbujale naj- več zanimanja vaje na drogu in brad- lji, katere je posamezne občinstvo bur- no odobraval, ker so bile res težke, a lepo izvršene. Veliko pozornosti je zbu- dila tudi takozvana »moreška«, igra s sabljami, katere drugi dve vaji ste res krasni. Tudi ta točka je žela mnogo odobravanja. Najpomembnejša pa je bila zadnja točka, četudi samo živa slika. Predstavilo se nam je na odru alegorično — »Slovensko krščansko so- cialno zvezo«. Okoli zastave S. K. S. Z. se zbirajo vsi sloji in stanovi. Kmetje, obrtniki, gospodje, dekleta in fantje. Orli in drugi, vsi hite pod zastavo S. K. S. Z., na kateri se blesti sv. Mihael z mečem v roki. — Pri telovadbi je igrala slavna godba iz Domžal. — Vr- lim prirediteljem smo res lahko hvalež- ni za celotni užitek te krasno uspele javne telovadbe.

Naprej do ciljev! Na zdar!

Znanost in umetnost.

Muzikalije »Glasbene Matice«*) ob- sezajo za tekoče leto sedem moških zborov A. Foersterja in solospve s kla- virskim spremljevanjem od Lajovica. Adamiča, Pavčiča in Flöglja. Jederna! je ustroj Foersterjevih zborov. Mojster jih je imel v roki, to se vidi na prvi po- gled. Nič modernega, ali harmonije ka- kor izklesane, solidne, nobenih ekspe- rimentov, le invencija bi morda smela biti bogatejša, magari na račun tonali- tete. Odškoduje pa karakteristika v melodiji in ritmu kakor v sestavi »Razbita časa«, »Vihar«, »Spake«, »Na boj«, stvari, iz katerih polje čvrsto živ- ljenje, a nič manj dovršene v svojem žanru so ostale tri »Podoknica«, »Umr- je mož« in »Tri mi tuge«, zadnji široko razpleten, impozanten zbor z več solo- spevi. Pristopni so ti zbori vobče tudi manjšim pevskim zborom, ker so ustvarjeni diatonično in kromatika varčno uporabljena. Izmed solospvov sta seveda prva v vsakem oziru Lajovi- čeva. »Serenada« je kar krasna, »Noč ne poti« težje umljive in mnogo man- hvaležne. Adamiču pa ti trije solospvi: »Na lipici«, »Pri studencu« in »Plani- nec« ne delajo nobene časti. Prazne banalne melodije s spremljevanjem vred puste in brez duha, ne mičejo in ne splašajo, da bi se pobližje bavil njimi. Zdi se, kot da bi stal sredi bujne cvetočega gozda in mi naenkrat udar- na uho »Weisst du Mutter!...«, ko

*) Čudno se nam zdi, da »Glasbene Matice« svojih muzikalij uredništvom ne pošilja. Ured.

preidem od Lažovičevih harmonij na Adamičeve pesmi. Tudi Pavčičeve skladbe niso globokumne in ne bodo nobenega srca dirnile, pa dal bi jim prednost pred Adamičevimi. V koncert ne spadajo, čulo se jih pa bo v »bakfiš-salonu«. Zelo prijazna in gorko občutena, tudi harmonično dokaj zanimiva je Flöglöva »Jednom kad za tihih majskih noči«. A. S.

AVSTRO-OGRSKA.

Državni zbor.

Zbornica je nadaljevala včeraj razpravo o predlogih draginjskega odseka z ozirom na pomanjkanje mesa. Trgovinski minister dr. Weisskirchner se je precej živahno prerekal z dr. Lecherjem in naglašal, da se sme meso uvažati le sporazumno z ogrsko vlado. Množina uvoza argentinskega mesa se je določila sporazumno z ogrsko vlado. Zastopala bo vlada avstrijske koristi. Govoril je tudi posl. Rožkar, ki je izvajal, da bi uvoz argentinskega mesa škodoval domači živinoreji. Seja je trajala včeraj do 9. ure 20 minut zvečer. Danes predloži vlada predlogo o bančnem privilegiju. Ob tej priliki govori Bilinski daljši govor. — Konferencam Čehov in Nemcev z ozirom na deložnost češkega deželnege zbora na Dunaju bo predsedoval ministrski predsednik Bienert.

Častniki in društva.

Vojno ministrstvo je ukazalo, da častniki ne smejo pristopiti kot člani »Društva avstrijskih iznajditeljev«.

Proti hrvaškemu govoru v ogrsko-hrvaškem državnem zboru.

V ogrsko-hrvaškem državnem zboru je nastopil včeraj proti hrvaškemu govoru posl. Ugron. Zbavljal je proti hrvaškemu govoru, češ da jih predsednik ne razume. Ministrski predsednik Khuen je naglašal, da imajo Hrvati pravico govoriti hrvaško, a v korist Hrvatov želi, naj bi govorili mažarsko, da jih razumejo tudi mažarski poslanci. Predsednik Berczevič je izjavil, da imajo Hrvati pravico govoriti hrvaško, o kaki zlorabi te pravice se ne more govoriti, ker je govoril en hrvaški poslanec ogrsko, drugi hrvaško.

DR. FIEDLER IN MASTALKA O KRAMAROVEM PORAZU.

Dunajski dopisnik moskavskega lista »Utro Rossii« poroča o svojem pogovoru z dr. Fiedlerjem in Mastalko o porazu dr. Kramarja. Prvi je izjavil, da se njegove izvolitve, ne sme smatrati za poraz dr. Kramarja. Njegova velika sprajljivost je splošno znana med češkimi strankami, zato se ga je tudi volilo za predsednika češkega državnog-zborskega kluba. Dr. Kramar bo kot odločen zagovornik čeških koristi kmalu zopet prevzel svojo nalogo in vsa češka delegacija ga bo pri tem podpirala. Namen novega kluba je vsekako dovesti do vspeha češko - nemška pravna pogajanja, o čemer bo v javnosti jako važno vlogo igral tudi dr. Kramar. — Poslanec Mastalka je obžaloval Kramarjev poraz pri volitvi predsednika, kajti dr. Kramar je vsled svojega odločnega boja za združenje vseh Slovanov in vsled svoje tipične češke politike naravnost predestiniran za vodjo češkega ljudstva. Njegov padec je pripisati med drugim njegovim neoslavističnim težnjam in njegovim liberalnim načelom.

SRBSKA SKUPŠČINA ODOBRILA TRGOVINSKO POGODBO Z NAŠO DRŽAVO.

Minister Milovanović je izjavil v skupščini, da zasleduje Srbija mirovno politiko. S 94 proti 22 glasovom se nato odobri trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko v splošni razpravi.

IZ HRVAŠKE.

»Narodne Novine« objavljajo, da je ban Tomašić z ozirom na negativen odgovor koalicije glede sestave večine predlagal na najbližjem mestu, da se skliče sabor k zasedanju. Sabor bo najbrže sklican prve dni decembra in bo ban predvsem zahteval indenniteto, ki je prenehala dne 30. t. m. Malo verjetno je, da bi Tomašić sploh še mogel najti v sedanjem saboru vladno večino, kajti vse večje stranke zahtevajo brezpogojno odstranitev železnike pragmatike, v kar pa Mažari ne privolijo. Pravijo torej, da je razpust sabora skoro gotova stvar in da ima Tomašić dekret za to že v žepu. Govori se že tudi o Tomašičevem nasledniku ter se čujejo imena bivšega hrvaškega ministra pl. Josipoviča in pl. Hlodeghethyja. Tudi vest o uvedbi absolutizma s kraljevim komisarjem — Tomašičem ali Rauchom — se vzdržuje. A vse to se razširja od izvestne strani menda le zato, da bi stranke bolj voljne postale.

MOČ NEMŠKE ARMADE.

Nemškemu državnemu zboru je bil predložen predlog o mirovnem stanju armade. Predlog meri na to, da se mirovno stanje od 1. aprila 1911 počasi tako poviša, da bo znašalo l. 1915. 515.321 navadnih vojakov brez podčastnikov. To število se takole porazdeli: Prusija 515.321, Bavarsko 57.133, Saško 38.911, Virtemberško 20.251. Obstoja bo leta 1915. 634 pehotnih bataljonov, 510 kavalerijskih eskadronov, 592 artiljerijskih poljskih baterij, 48 bataljonov pehotne artiljerije, 29 bataljonov pionirjev, 16 bataljonov prometnih čet, 23 trenskih bataljonov.

PORTUGALSKI VOJAKI SE PUNTAJO.

V Macau so se upli vojaki in mornarji. Marširali so pred guvernerjevo hišo in zahtevali povišanje plače in da se izženejo redovnice. Guverner je takoj izgnal redovnice in dobrotnice ter več sto otrok, ki so zdaj brez vsake preskrbe. Častniki ne morejo krotiti upornikov. Prebivalci se boje za življenje in za premoženje.

Dnevne novice.

— **Slovenski klub.** V včerajšnji seji državnog-zborskega »Slovenskega kluba« je bil dr. Šusteršič izvoljen za klubovega načelnika, dr. Korošec in Povše za načelnikovega namestnika. V parlamentarno komisijo so bili poleg imenovanih izvoljeni posl. Ivanišević dr. Krek, dr. Gregorčič in Grafenauer.

— **Zveza južnih Slovanov** vodi v oficijelnem seznamu tudi dr. Smolaka kot klubovega člana, samo radi tega, da je število kluba večje. Dr. Smolaka je namreč divjak in je torej njegovo ime med člani Zveze samo za drapiranje majhnega števila njenih članov.

— **Dr. Smolaka** je včeraj, dne 30. novembra prvokrat nastopil, in sicer v vseučiliščnem klubu. Prisostvoval je celi seji, poslušal razprave, a nazadnje se je vzdignil ter izjavil, da ni ud vseučiliščnega kluba ter si pridržuje proste roke. Splošno začudenje je nastalo nad tem postopanjem, ker ni parlamentarna navada, da bi se kdo udeleževal sej korporacije, h kateri ne pripada in noče pripadati.

— **Jugoslovansko dijaštvo v Pragi** je imelo shod, na katerem se je izreklo, naj se ustvari junktim med slovensko in laško univerzo, da se zakonsko zajamči ustanovitve slovenskega vseučilišča. Na shodu se je dijaštvo izreklo, naj bo sedež slovenskega vseučilišča v Trstu, ako bi bil sedež laškega vseučilišča v Trstu.

— **O izstopu dalmatinskih pravaških poslancev** iz »Saveza južnih Slovanov« oziroma vstopu v »Slovenski klub« ima daljše objektivno poročilo tudi »Agr. Tagblatt«. Pod zvezdico pa ima tudi daljši komentar, izvirajoč nedvomno iz liberalnih »Slov. klubu« gorkih vrst. Sicer se dopisnik zelo premaguje in v jako zmernih besedah izraža svoje nedopadajenje nad korakom onih štirih poslancev, o katerem pravi, da, če ne drugega, je vsaj kompliciral jugoslovansko politiko v državnem zboru. Seveda je pa le nasprotno res, kajti sedaj so se v eno četo združili moške enega mišljenja in enih idealov ter pomnožili njeno silo in moč tudi na zunaj, a v »Savezu južnih Slovanov« so pa tudi ostali sami med seboj enakomisleči ljudje, ki imajo sedaj vendar čisto svobodne roke. Razmere jugoslovanske državnozbornske delegacije so se torej razčistile, ne pa komplicirale. Čemu se sedaj gotovi gospodje jeze? Pa saj vemo, da se tu nekomu ni šlo in ne gre za načela — marveč za — število. A nam se vse zdi, da se bo njegovo število še zmanjšalo.

— **Nek »hindostanski Ariječ«**, kakor se sam imenuje, je včerajšnji »Slovenski Narod« namazal s tako nevarnost hindukuško-neumno čevkarijo o Levu Nikolajeviču Tolstoju in dr. Ivanu Šusteršiču, da mora najbolj zaničnega zama, kaj se ariječ, spravi ob ravnotežje. Ne človek z zapadno-evropskimi možgani, ampak le popolna govodnja je zmorna tako profanirati v imenu Tolstojevih idej spomin nanj. Dobro, bi človek skoro rekel, da Tolstoj ni več med živimi, da bi ga ne bilo treba biti sram, da ima med Slovenci take »učence«. Naši liberalni inteligenti sploh vsak spomin na kakršnegasibodi pomembnega moža s svojo klasično omejenostjo onečastijo, kaj ne bi potem tudi Leva Nikolajeviča Tolstoja! »Narodov« pisuh pravi, da ne vé, bi se li spričo dejstva, da je dr. Šusteršič, ki je »postavil na noge par kruljavih vojakov«, da izrečejo simpatije papežu, »odrekel zadnjo čast« Levu Nikolajeviču Tolstoju, razjokal ali pa »s svojim očesom zaničujoče premeril od glave do nog tega brezprimernege slovanskega

helota«. Mi mu ne moremo glede tega dati nobenega sveta, na vsak način pa mislimo, da ne bo v nobenem slučaju, naj se razjoče ali naj s svojim očesom dr. Šusteršiča zaničujoče premeri, svoje pameti mogel podaljšati niti za pol vatla, da se poslužimo besed Svetega pisma; ostal bo slejkoprej ravnotak bedak, kakor je bil preje, arijskega pokoljenja seveda. — Nato »Narodov« članka kot »s prometejskim duhom napolnjen arijski pantheist« modrači o Levu Nikolajeviču Tolstoju samem, ki ga izvaja v njegovih zadnjih počelih iz »onih neizmernih step, kjer stoletja pritiska absolutizem neštivilne mase in kjer je Rus suženj na zunaj, naznotraj pa stari Hindostanec v duši«, iz katere sta izšla kot neimajoča »zmisel za topo oboževanje neznanih in neumljivih misterij« Dostojevskij in veliki Nikolajevič Tolstoj. Naš dobri slovanski hindostanec Dostojevskega gotovo še nikoli bral ni, če ne bi ga ne mogel postaviti med indsko in iransko ter slovansko-arijske pantheiste in zraven Martina Luthra, v kojega žilah se tudi pretaka »nepokvarjena arijska kri«, nasprotna »neumljivim in mrzlim dogmam Rima« in »mednarodnim jezuitskim pustolovcem«. Tolstoj po svoji globokosti neizmerno presegajoči Fedor Mihajlovič Dostojevskij je bil najhujši sovražnik vseh pantheistov in ateistov, in cerkvenega, hierarhičnega, pristno pravoslavnega krščanstva še nihče ni tako goreče zagovarjal zoper moderne zablode kakor Dostojevskij, kojega romani se časih bero kakor naj-sijajnejšega apologetika cerkve! Kdor Dostojevskega vzporeja s Tolstojem, ta nima pojma ne o enem ne o drugem in od takega arijsca si slovanski »klerikalci« pač ne bodo dali pameti soliti, posebno ne, če je tako hindostansko trapast, da trdi, da so klerikalci slovanski ariji vzgojeni v slepem strahu pred čeznaravno močjo duhovnikov, ki vernike poljubno pošiljajo v pekel ali nebesa! Bog mu grehe odpusti! takega tepca pa še nismo slišali, kar se pričkamoz liberalci. Mi le upamo, da Tolstojevi nauki ne bodo rodili dosti več takih arijev, kakor je tale »Narodov«, zakaj drugače gorje arijski, semitski in mongolski kulturi!

— **Česká obec sokolská** je na svojem V. občnem zboru preteklo nedeljo sklenila, da ne sme noben član kakršnekolik »klerikalne« organizacije biti član sokola. Tako poroča »Narod«. Ta sklep je zelo zanimiv in kaže, kako globoko je češko sokolstvo padlo. Zoper Orle ta sklep ne more meriti, zakaj češki bratje Orli se v sokola gotovo ne silijo, saj so mnogi Orli ravno iz sokola izstopili, ker je v njem zavladal feretrovski duh. Če je res tako, kakor »Narod« pravi, bi se to reklo, da sploh noben katoličan ne sme biti več sokol, zakaj katoliška cerkev je tudi »klerikalna organizacija«. Zdaj pa je vprašanje, je li ta sklep obvezen za vso Slovansko sokolsko zvezo? Pri Slovencih se bo že dal lahko izpeljati, zakaj tu so sokoli že zdavnaj nosilci »zapadne luči« (to je luči, ki je že zdavnaj zapadla), ampak pri Hrvatih? Med hrvaškimi Sokoli, tako v Banovini kakor posebno v Dalmaciji je veliko vernih in zavednih katoličanov v sokolski organizaciji. Nam se vse zdi, da so g. dr. Schreinerju v Pragi Orli zelo zmešali trezen razum. Nam in pa češkim Orlom je sokol toliko mar, kot figa na cesti, ampak je pa drugod še prav veliko sokolov, o katerih se ne ve, kaj bodo k temu famoznemu sklepu češke sokolske zveze rekli. In tudi, če bi ta sklep veljal za Čeh, ostane stvar ista, zakaj voditelji češke sokolske zveze vodijo de facto vso slovansko sokolsko zvezo in ravno g. dr. Schreiner, ki je počesen Jud, je menda načelnik celotne Zveze. Njegov semitski duh se razširja tedaj po celi zvezi, če bo pa to vsem prav, ne moremo garantirati.

— **Istrski rodoljubi**, t. j. liberalci, so se zopet izdali. Nek koperski dopisnik je v »Narodu« dal duška svojemu zavzetju nad prof. Matko Mandićem, ki da je v Šmarju pri Kopru na shodu volivcev priznal se k agrarnemu programu, podčrtaval ime — samoga bogasobvarju — dr. Šusteršiča in končno storil neodpušten greh, da se je ne samo kot poslanec odločno krščansko mislečega ljudstva, marveč tudi kot katoliški duhovnik drznil izreči grajo rimskemu Nathanu radi zavljenja sv. očeta. Liberalni dopisnik vsled tega obeča hude stvari Mandiću, češ, njegov volivni okraj ni klerikalen in tudi ni kmečki! Tako tedaj: to je tisto zloglasno edinjaško »nadstrankarstvo«! Če se kdo vnema za Ferrera in razne svobodomiselnne prismodarije, psuje slovanske ljudske poslance, ki res zastopajo ljudske koristi, gre s protiljudskimi socialnodemokratičnimi zahtevami čez drn in strn in psuje v potu svojega obraza svoj skromni

kruh si služkega kmeta kot oderuha — tedaj je to vse prav in primerno za edinjaške »nadstrankarje« in bojda tudi v korist ljudstva, ki ima svoje jedro pač tudi na Tržaškem in zlasti v Istri v kmečkem stanu. Ako pa poslanec — katoliški duhovnik, nastopi pošteno po svojem globokem prepričanju za kmečke koristi in čast vere, ki jo edinjaši neki tako visoko drže! — potem je to nekaj nezaslišanega — klerikalnega! Toda gospoda naj bo le mirna in skromna: Istrsko in tržaško okoličansko ljudstvo je z malimi izjemami še skozi in skozi verno — ravno ker je slovensko, in treba ni drugega nego pokazati mu enkrat v pravi podobi edinjaške osrečevalce, pa jim bo za vsikdar obrnilo hrbet. Tudi kar se tiče agrarnega programa in posebej carine na živino — bo vse tamkajšnje kmečko ljudstvo z veseljem pristalo nanj, saj je doslej le prebridko občutilo popolno zanemarjanje njegovih teženj in koristi od strani izvestnih svojih voditeljev!

— **V Kranjski gori** bodo kmalu občinske volitve. Tamkajšnji liberalci so izmislili neumno laž in z njo agitirajo, da Slovenska Ljudska Stranka v Kranjski gori dela za Jožefa Koširja, nemškega liberalca, da bi bil izvoljen za župana. To je zlobna, nesramna laž. Resnica pa je, da so ravno liberalci pri zadnjih občinskih volitvah leta 1907 izvolili tega Koširja v prvem razredu za namestnika, in da bi bil gotovo prišel v odbor, ako bi bil med tem časom kak odbornik izstopil ali umrl. Resnica je tudi, da zdaj ravno socialni demokrati, prijatelji in zavestniki liberalcev, delajo na vso moč za Koširja, da bi ga spravili na županski stolec. S. L. S. v Kranjski gori ostane značajna, čista, narodna in katoliška, kakor je vedno bila.

— **Hrvaški delegatje v Budimpešti** so včeraj v svoji deklaraciji osvetlili položaj, ki vsled železniške pragmatike še vedno obstaja za Hrvaško ter izjavili, da bodo glasovali proti indenniteti. Potem je poslanec Hinkovič imel daljši govor v hrvaškem jeziku, ne da bi se pri tem oviral. Šele ko je končal, je poslanec Ugron vprašal predsednika, ali je v smislu poslovnikovih določil mogel kontrolirati Hinkovičev govor in da ne gre, da bi Hrvatje v ogrskem državnem zboru kršili enotnost ogrske države in ogrski parlamentarizem. Odgovarjal je grof Khuen kot hrvaški minister in izjavil, da imajo Hrvatje pravico hrvaškega govora v zbornici v pogodbi zagotovljeno. Prosi, da se preko tega vprašanja preide na dnevni red, kar se je tudi zgodilo.

— **Občni zbor »Kmečke zveze«** za novomeški sod. okraj in shod zaupnikov S. L. S. se ne vršita v ponedeljek 5. decembra, marveč se vsled nenadnih zaprek prestavita na mesec januar. Natančneje se pravočasno naznani.

— **»Naše Menšiny«** bo ime novemu listu, ki bo začel izhajati kot tednik od 23. decembra dalje v Mostu na Češkem. List se bo bavil z manjšinskimi boji.

— **Občni zbor damskega odseka društva »Kamnik«** se je vršil dne 23. novembra t. l. v Kamniku. Koncem društvenega leta 1909/10 je štel odsek 60 članic. Stroškov je bilo 231 K 99 h, dohodkov 318 K. Odsek je imel dvanajst predavanj. V odseku je imel dvaplačno podučuje knjigovodstvo. V odbor so bili izvoljeni: Predsednica gđ. učiteljica Minka Odlasek, podpredsednica gđ. učiteljica Angela Černič, tajnica gospa Kunigunda Novak, blagajničarka gospa Mara Maier, odbornice: gđ. A. Orel, gđ. E. Smolnikar in gđ. M. Albrecht. Ob tej priliki je predaval č. g. M. Zevnik: »O gospodinjstvih šolah«. Predavanje je vzbudilo veliko zanimanja za to velevažno stroko.

— **Umarla je** v Metliki mati gosp. E. Gangla gospa Marija Ganglova roj. Štuparjeva. Naj v miru počiva!

— **Osješki Nemci** so sestavili listo kandidatov za bodočo občinske volitve, o katerih celo »Narodna Obrana« pravi, da jih nikakor ne more priporočati, ker l. večinoma ne znajo prav nič hrvaško ali pa le tolčejo, a mestni uradni jezik je vendar hrvaški, 2. pa večina izmed njih niti ni v deželi rojena. List kliče: Osješk — Osječanima! Tudi značilno!

— **Napredna hrvaška občina.** Občina Petrovoselo v Bački je po svojem občinskem odboru soglasno sklenila, da v svojem območju zatre vse šnopsarije, krème pa zniža na samih deset. Obenem se je občinski odbor obrnil do vseh merodajnih oblasti s prošnjo, da ne dovoli nikomur več točenja žganja in se ne izda nobena nova krčmarska koncesija.

— **Vrat si je prerezal v Trstu** delavec v Lloydovem arzenalu Angelik Slavec, star 36 let, oženjen, oče štirih

otrok, najbržeje v stanju norosti. Bil je nevrastenik.

— **Katoli. slov. izobraževalno društvo v Hrulci** vabi k predavanju, ki bo prihodnje nedeljo popoldne ob 2. uri pri Korbarju. Vstop dovoljen tudi prijateljem društva.

— **Stavba mednarodnega zavoda za raziskovanje podzemeljskih votlin** se bo začela graditi, kakor se poroča l. 1912. v Postojni, ker je potrebna tozadevna denarna vsota že zagotovljena.

— **Umrli je** v Podsmreki, župnija Dobrova, posestnik in občinski odborik g. Franc Oven, star 62 let.

— **V konkurzu** je Stefan Berliš, trgovec v Črneni Vrhu nad Idrijo.

— **Tisočake zmenjati** Z ozirom na razglas avstro-ogrske banke od 13. decembra 1902 se morejo zmenjati stari bankovci po 1000 goldinarjev avstr. veljave, ki imajo datum 1. maja 1880, samo še do 31. decembra 1910 pri glavnih ali podružničnih uradih omenjene banke. Po tem 31. decembru 1910 bodo bankovci po 1000 goldinarjev brez vsake vrednosti.

— **Delovni čas v pekovski obrti.** One 29. novembra je bila v trgovinskem ministrstvu seja industrijskega sveta in od obrtnega sveta izvoljenega odseka, v kateri se je razpravljalo o predlogu, ki so ga vložili v državnem zboru poslanci Muchitsch in drugi glede na ureditev delavnega časa v pekarijah. V generalni debati se je splošno povdarjalo, da tozadevni novi zakonski načrt bi zelo škodoval pekovski obrti, ker se v tem zakonskem načrtu zahteva osemurno delo v velikih pekarijah, prepoved nočnega dela mladim osebam do 18. leta, kolikor mogoče omejitev nadur, postavno določeno plačilo pekovskim pomočnikom za nadure, kakor tudi, da se prisodi kazenska kompetenca glede prestopkov tega zakona pravim sodiščem. Skupni odsek se je soglasno izrekel proti temu projektiranemu zakonskemu načrtu ter je prešel v specialno debato tega zakonskega načrta.

— **Cesarjev grad gori.** Poroča se, da gori lovski grad Holicz, last našega cesarja.

— **Požar v Brodu.** Zgorel je v Brodu parni mlin tvrdke Merkadie & Comp.

— **Prepoved uvoza srbske živine v Italijo.** Italijanska vlada je prepovedala uvoz srbske živine zaradi živinske kuge.

— **Miklavž** se je tudi letos preskrbel z lepimi darili, da razveseli z njimi pridno mladino. Posebno je preskrbljeno za zanimive, vzgojne in poučne knjige, ki nudijo otroku veselo iznenađenje, pa mu tudi največ koristijo. Oglas »Katoliške Bukvarne« v današnji številki našteva te knjige.

Izpred sodišča.

IZPRED TUKAJŠNJEGA POROTNEGA SODIŠČA.

Pokvarjen mladenič. V tajni razpravi se je danes razpravljalo proti malopridnežu ter skozi in skozi pokvarjenemu 15 let staremu Silvestru Reženu, posestnikovemu sinu, že predkaznovanemu zaradi hudodelstva nepravdnosti po § 127. k. z. Moral se je pa tudi zagovarjati radi prestopka tatvine, kajti znano je, da je fant nevaren tuji lastnini. Režen vozi za svojega očeta sodovico po škofjeloški okolici ter pride v razne hiše, kjer v neopaženem trenutku rad kaj seboj vzame, kar ni njegovega. Tako je pripeljal pokalice v Berčičevo gostilno v Srednje Bitnje. Komaj pa se je gostilničarka za par trenutkov odstranila, ji je že iz neke škatulje izmaknil 14 K. K sreči je Berčičeva žena takoj tatvino zapazila in mu plen odvzela. Na enak način je v Logu Frančiški Tavčar izmaknil nekaj cigaret, v Gorenji vasi pa Mariji Starman nekaj drobiža. Dne 2. septembra t. l. je v Zbiljah s pomočjo tatinskega tovariša pri Ločnikarjevi hiši polovil dva petelina in kokoš ter vse skupaj prodal. Režen vse tatvine popolnoma priznava. Obtoženec je bil obsojen na tri leta ječe.

REVOLUCIONARNO GIBANJE NA RUSKEM.

Petrograd, 1. decembra. Na Finskem se je vršil shod delegatov ruskih revolucionarnih socialistov in delavskih organizacij vseh velikih ruskih mest. Shod je sklenil prirediti v kratkem poulično demonstracijo.

TOLSTOJ DAROVAL JASNO POLJANO KMETOM.

Petrograd, 30. decembra. V kodici svoje oporoke je Tolstoj odredil,

naj njegova hči Aleksandra porabi prihod prve izdaje njegovih še ne objavljenih del, da kupi Jasno Poljano in jo daruje kmetom. Potem postanejo dela splošna lastnina kakor že objavljena dela, potem ko priredi grofica Tolsta novo izdajo.

Ljubljanske novice.

— **Iz predavanja v S. K. S. Z.** — Včeraj je predaval pisatelj in župnik Fran Finžgar. Dvorana je bila premajhna, zato je občinstvo stalo tudi na hodnikih. Ni čuda, da je prišla taka množica, saj je govoril priljubljeni pisatelj in vedeli smo, da ima Finžgar mnogo povedati svojemu ljudstvu; ker dolg je bil njegov molk. Govoril je o domovini. »Beg z rodne grude.« Kako skeleča je ta rana, vedno oslabljevanja žilave odpornosti slovenskega naroda. Finžgar je čutil potrebo, da je kot poet pokazal to izseljevanje in njega vzroke, pokazal pa je tako resnična sredstva za od pomoč, da se nam zdi nujno potrebno, da njegovo predavanje izide v celoti in se razširi med one, ki silijo proč od domovine, katerim klone pogum in ponos kmečkega stanu; saj slišijo Finžgarja oni, katerim se vidi kmečko delo grdo, ko je vendar v njem toliko lepote in zdravja in moči našega naroda. Ostani v naravi! je bil klic Finžgarja kmetu, izobraženstvu je zaklical: »Kmet je otrok, potreben šole in vzgoje in ti mu jo daj, ob vsaki priliki in vsaki! Vsak izobraženec bodi šola seljaka!« In končno se je spomnil raznih prikazni mestnega življenja, ki hodijo na deželo, njih nelepega vedenja, teptanja poezije in lepote naše kmečke narave. Vsem je povedal vse, resnico, ki mora biti objavljena, da utrdi ponos in ljubezen kmetu in ozdravi mešano nekulturnost. Kakor je rekel sam, da hoče, da govori njegovo srce o domovini. Tako je bilo in njegov govor bo našel vsprejemljivih src. Govor objavimo.

— **Iz Miklavžev večer** 5. decembra v »Unionu« bo aranžiran tako, da bo nudil dovolj zabave starim in mladim. Nekaj posebnega bo letos tudi pozdrav otročičev sv. Miklavža. Zbor mladine, v katerem je nad 280 dekle in dečkov, bo s petjem pozdravil prihod sv. Miklavža. Pripravljenih pa je še mnogo drugih presenečenj. Na razna vprašanja odgovarjamo, da bo tudi letos imel nagovor na mladino priljubljeni govornik g. prof. Jož. Jerše, katerega vsakoletni ljubki govori za mladino uprav slovce. — **Vstopnice se bodo od sobote zjutraj prodajale v trafiki »Uniona« in v trafiki g. Šoukala.** Prosimo, naj bi občinstvo vstopnice takoj in ne šele pri blagajni kupovalo, da se more napraviti natančen red. Kdor bi želel, da dobi kak znanec ali otrok na Miklavževem večeru darilo, naj prinese v ponedeljek 5. decembra darilo dobro zavito in z natančnim naslovom od pol 12. do 4. ure popoldne v veliko dvorano »Uniona«. Po 4. uri popoldne se z ozirom na potrebni red sprejem vsakega takega darila brez pogojno odklanja. Na darilih za odrasle naj bode poleg naslova velika črka A, na darilih za otročije velika črka B.

— **Iz Vihar med Ljubljano in Dunajem.** »Slovenski Narod« poroča danes zjutraj, da je včeraj na Dunaju »moral sam podpredsednik poslanske zbornice Pogačnik stopiti na plan, ki je pa na veliko jezo in žalost »Slovenčevih« urednikov moral končno le priznati, da dalmatinski poslanci Dulibič, Prodan, Perič in Ivanišević pravzaprav le niso pristopili klerikalnemu klubu. Tu misli »Narod« menda »Slovenski klub«. V isti številki pa ima »Narod« telefonsko poročilo, da je bil za namestnika dr. Šusteršiča v »Slovenskem klubu« izvoljen dr. Dulibič. — To je res pravcati vihar med Ljubljano in Dunajem — v glavih »Narodovih« urednikov. »Narod« se, kakor kaže, še vedno ni naučil, da s farbarijo daleč ne pride in da so tiisti, ki so tako potegnjeni in se potem jeze — njegovi naročniki. Da bodo »Narodovi« naročniki vedeli, kako jih »Narod« vleče, povemo še to, da poslanca Pogačnika sploh na Dunaju ni. — Poslanec Pogačnik je radi bolezni na dopustu.

— **Iz Kolero išče po Ljubljani** »Grazer Tagblatt«. Včeraj (!) prvi, da je umrla hčerka gostilničarja Češnovarja na kolera sumljivih znakih in da je odrejena bakteriološka preiskava. »Slovenec« je že pred dnevi poročal, da je hčerka gostilničarja Češnovarja umrla na črevesni tuberkulozi. Kolero naj torej »Grazer Tagblatt« le po Gradcu išče.

— **Iz 70letnico svojega rojstva** praznuje dne 3. decembra profesor g. Maks Pletteršnik.

— **Iz Promoviran** bo jutri, 2. decembra, na dunajskem vseučilišču za doktorja prava g. Ivan Černe.

— **Iz Umrli je** v tukajšnji bolnišnici po daljši bolezni g. Rudolf Grömmner, ki je bil svoječasnno mehanik ljubljanske tvrdce Jax in sin.

— **Iz Divjaki.** Ko se je sinoči okoli 11. ure po Sv. Petra cesti vračal v vojašnico desetenik Miklavc, so ga pri Dolinski stezi napadli brez vsakega poviča trije ponočnjaki, ga zavlekli v Dolinsko stezo ter jeli pretepavati. Na pozorišče so došli trije stražniki, ki so vojaka oprostili iz mučnega položaja ter izvršili aretacijo. Ker so začeli divjaki kričati ter se varnostnim organom z vsemi silami zoperstavili, je to privabilo mnogo občinstva, ki se je glasno zgražalo nad tako podivjanostjo. Stražniki so nasilneže, brata Habichta in nekega Lipovška, uklenili in jih z največjo težavo privedli na osrednjo policijsko stražnico. Med potom so podivjanci psovali ljudi z »Windische Hunde« in drugimi takimi velenimi izjavi. Enega stražnika je eden razgrajevčev udaril do krvi in strgal železno veržico, v kateri je bil vklejen. Tudi na stražnici so se obnašali, posebno še eden, kakor bi bili blazni. Najhujšega, Habichta, s katerim so imeli dovolj opravka štirje stražniki, katere je vse osuval in ranil, so odpeljali v samotno celico, kjer bi bil pa kmalu razbil vrata. Ker se le ni hotel umiriti, so mu naredili prisilni jopič, a tudi ta ga ni ukrotil. Vpil je, zmerjal in tulil, kakor zver ter začel griziti prisilni jopič, katerega je z zobmi precej razparal. Najstarejši Habicht je znan zaradi svoje posurovelosti. Menda se zadnje kazni ni presegel, pa je prišel že po drugo. Brata Habicht sta huda pretepača in je eden izmed nju včeraj slučajno mimo došlemu članu slovenskega gledališča g. Verovšku in enemu stražniku celo grozil, da ju umori, ko bode prost. Upati je, da bode imelo občinstvo in policija sedaj precej časa mir pred to sodrogo.

— **Iz Po sili je hotel** v torek priti nek ponočni ptič v stanovanje kletarja »Puntigamske zaloge piva« na Ahacjevi cesti, kjer je bil že vlomil vrata na hodniku. Kletar je to še pravočasno začel, se oblekel in šel noznanca vprašati, česa želi. Le-ta mu je odgovoril, da bi šel rad na stranišče, nato pa je zbežal čez njive. Čez nekaj časa se je zopet povrnil, toda je bil zopet prepoden. Ko je tretjič prišel je bil na lice mesta tudi že poklican policijski stražnik, kateremu je hotel ubežati skozi železniški predor, a se mu ni posrečilo. Policiji je dejal, da je Franc Triller, delavec iz Škofje Loke, kar se bode pa šele dognalo med časom, ko bode sedel v sodnijskih zaporih, kamor ga je policija odvedla. Nedvomno je dozdevni Triller imel nepošteno namene, kateri so mu pa splavali po vodi.

— **Iz Lovska razstava.** Dijakom tukajšnjih srednjih šol in učiteljskega dovolil je komite deželne lovske razstave za sredo in četrte, dne 30. t. m. ter 1., 7. in 8. decembra 1910, od 12. do 6. ure popoldne vstopnine prost vstop v lovsko razstavo, ako posamezni razredi razstavo obiščejo korporativno v spremstvu kakega učitelja. Čas namestnega obiska naznaniti je vsaj dan popreje mag. predsed. tajniku Janku Bleiweis - Trsteniškem na mestnem magistratu.

— **Iz Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo** priredi na Stefanov dan t. j. 26. decembra običajno božičnico na korist bolniški blagajni tega društva. Da bode uspeh božičnice tem ugodnejši, dovolili si bodo prihodnje dni nekateri člani znane p. n. dobrotnike društva obiskati ter se že danes prav toplo priporočajo njihovi blagonaklonjenosti.

— **Iz Zaradi goljufije zasledovani** 27 let stari pomočnik Franc Pavletič iz Hrvaškega, je bil predvčerajšnjem po tukajšnji policiji aretovan in izročen sodišču.

— **Iz Za god v zapor.** Ko je predvčerajšnjem v neki gostilni na Zaloški cesti beračil 39 let stari dninar Andrej Piškar, mu je gostilničar pokazal duri. Ta je pa nato takoj začel preklinjati Boga in začel tako zmerjati gostilničarja, da se je pred hišo nabrala množica ljudi, kateri je prišel tudi stražnik, ki je surovega berača odvedel za god v zapor in so ga drugi dan izročili sodišču.

— **Iz Čegavo je meso?** Prve dni meseca novembra je našel na svojem vozu špediter g. Škerlj vrečo suhega mesa, za katerega se ne ve, na kak način, da je prišlo tja. Kdor meso pogreša, oziroma kdor ga je komu poslal, pa nima o tem še potrjena prejemnika, naj se čim prej zglozi pri g. Škerlju.

— **Iz Izgubljen.** Trgovski vajenec Viktor Jevnikar je izgubil denarnico z manjšo vsoto denarja. — Anton Karbl je izgubil bankovec za 10 K.

DUNAJSKIM ČEŠKO - NEMŠKIM SPRAVNIM POGAJANJEM

bo po vesteh »Nar. Listov« predsedoval sam ministrski predsednik baron Bie nerth. Konference bodo sklicane tudi v Prago in sicer že sredi t. m.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 1. decembra. Zbornica nadaljuje debato o predlogih draginjskega odseka glede pomanjkanja mesa. Socialni demokratje so predlagali, naj vlada dovoli uvoz prekomorskega mesa v neomejeni meri, ne da bi se pri tem ozirala na Ogrsko. Ker je nastal radi tega konflikt med vlado in velikim delom zbornice, se je sestala seja načelnikov klubov, ki se je sporazumela za kompromis, da naj vlada dovoli uvoz prekomorskega mesa po potrebi. To je samo zasilna oblika, da se vlada obvaruje pred krizo z ogrsko vlado. Dvomi se pa, ako tudi v tej obliki ni avstrijska vlada navezana na ogrsko vlado.

BANČNA PREDLOGA PRED DRŽAVNIM ZBOROM.

Dunaj, 1. decembra. Danes je državnemu zboru finančni minister Bilinski predložil bančno predlogo, po kateri se bančni privilegij podaljšuje do konca leta 1917. Plačevanje v gotovini se pozneje v posebni predlogi predloži v sklepanje avstrijski in ogrski zbornici. Čas določi generalni svet banke. Ako bo ena zbornica potem odklonila, bo smatrati predlogo o plačevanju v gotovini za odklonjeno. Bančni kontingent se zviša po današnji predlogi od 400 na 600 milijonov kron. Banka mora po dogovoru z vlado na desetih mestih v Avstro-Ogrski ustanoviti nove filijalke.

VIHAR V SEVERNEM MORJU.

Hamburg, 1. decembra. Zadnja dva dni divja v Severnem morju strahovit vihar, ki zelo ovira vožnjo. Poštni parnik »Kong Ring« že ves dan zaman pričakujejo.

Štajerske novice.

— **š Zaroka.** Nadporočnik 5. dragonskega polka št. 5 v Slov. Bistrici, grof Auersperg se je na gradu Velenje zaročil z gospico Mici pl. Adamovič, hčerko graščaka in načelnika okrajnega zastopa v Velenju.

— **š Vinske cene na Spod. Štajerskem** so se zelo zvišale. Skoraj za drag denar ni dobiti vina. Posebno zelo se poprašuje po letniku 1908. Vinski trgovci delajo velikanske dobičke, po 100 do celo 150 odstotkov. Kako blagodejno bi vplivala zabudra za vnovčevanje vina za naše uboge vinorejce, ki so primorani ob trgatvi prodati svoje pridelke za slepo ceno.

— **š Trojčki.** Viničarica Mörth na Ciringi, župnija Svečina je povila 23. nov. — trojčke. Mati in otroci so čvrsti. Uboaga družina šteje že poprej šest otrok.

— **š Umrli je** v Šmartinu pri Vurbergu posestnik Jakob Postrak, oče poš. praktikanta v Ljubljani. Bil je blag mož in pošten Slovenec.

— **š Samoumor.** V Zagrebu se je obei sil 55letni postrežek Josip Sotošek, rojen v Gradišu v kozjanskem okraju na Štajerskem. Letos v maju se je ustrelil njegov brat, ki je bil paznik na mestni mitnici v Zagrebu. Že prej pa se je pri vojaki ustrelil njegov sin. Sotošek je zapustil ženo in tri neposkrbljene otroke.

— **š Dve smrtni obsodbi v Mariboru.** Mariborsko porotno sodišče je obsodilo na smrt zaradi umora Franca Šorija in Alojzija Krajnca.

— **š Protestantska predrznost.** Nikdar se katoličani ne brigamo za verska pravila in notranje zadeve luterovcev. A losvonromveci bi radi zapovedovali katoličanom. V mariborski kazni je dne 28. nov. zvečer predaval navzočim protestantom ob navzočnosti nezogibnega pastora Mahnera in njegovega adjutanta Jahna, nek Müller v Dunaja o reformi katoliškega zakona. Müller je izrazil upanje, da se bo zakon še za časa vladanja sedanjega cesarja preure-

Božična darila!

orodja itd., itd., vse v najmodernejšem slogu.

Preden si nakupite božičnih daril, blagovoltite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasnila, da se pripravite in odločite se bodele takoj, da si nabavite svoje potrebščine le pri domači trgovci.

H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mesni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših precizijških ur moje lastne tovarne ur v Svici z znakom IKO.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine, juvelov ter briljantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedinega Postrežba strogo solidna! Cene najnižje! Telefon 273. Brzojavni naslov: »H. SUTTNER«. Na pisemna vprašanja se odgovarja z obratno pošto. Cenik gostilne prost.

dil po želji odpadnikov in protestantov. — Pri predavanju je bilo navzočih tudi nekaj poštinih in sodnijskih uradnikov.

Š **Slov. Bistrica**. Poštno zvezo med našim mestom in kolodvorom južne železnice bo od 1. decembra naprej, namesto vozne pošte upravljala slovenjebistriška občestna železnica.

Š **Mariborska porota**. Dne 28. novembra se je začelo zadnje letošnje zasedanje mariborskega porotnega sodišča. Prvi je bil radi posilstva obsojen na 15 mesecev težke ječe 18letni Alojzij Kežman. — Jožef Polajžar, 19letni sodarski vajenec iz ptujske okolice, je dobil štiri leta težke ječe, ker je z železom nevarno poškodoval 76letnega starčka Janeza Vidoviča. — Dne 29. novembra pa je stal pred porotniki Jožef Jakolič iz Spodnjega Dupleka pri Vurbergu, obtožen, da je 15. septembra t. l. s koso ubil pekovskega pomočnika Fr. Horvatek. Obsojen je bil Jakolič na štiri leta težke ječe. — Namesto tiskovne pravde proti uredniku »Marb. Unterst. Volkszeitung« K. Rabitschu in učitelju Aistrichu, ki je bila zadnji hip preložena, se je začela včeraj, 30. novembra, dvadnevna razprava proti Fr. Šoriju, Alojziju Krajncu in A. Hojniku radi uboja in ropu.

Anton Šarc Ljubljana

Selenburgova ulica št. 5
na vogalu Knafove ulice (nasproti glavne pošte).

Znano najboljšo platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Švicarske vezenine. — Znano najboljšo perilo. — Najcenejši nakup. — Opreme za neveste! —

2965

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predavanja v 24 urah v mm
30	9. zveč.	734,9	6,7	sl. jz.ah.	oblačno	
	7. zjut.	733,2	8,0	"	"	0,0
1	2. pop.	732,3	8,2	sl. svzh.	dež	
Srednja včerašnja temo. 4,3° norm 0,5°.						

Kurzi efektov in menjic.

dne 30. novembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9325
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9320
Skupna 4 1/2% papirna renta, februar—avgust	9685
Skupna 4 1/2% srebrna renta, april—oktober	9685
Avstrijska zlata renta	11590
Avstrijska krona renta 4%	9320
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8280
Ogrska zlata renta 4%	11140
Ogrska krona renta 4%	9190
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8115
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1881
Kreditne delnice	66850
London vista	24050
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11760
20 mark	2351
20 frankov	1905
Italijanski bankovci	9480
Rublji	254

3516

Kovinska zadruga v Ljubljani
naznanja svojim p. n. članom, da je nje dolgoletni član, gospod

Albin Uranič

klepárski mojster

sinoči ob 12. uri, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 50. letu svoje dobe izdihnil svojo blago dušo. Pogreb predragega rajnika se boče vršil jutri, dne 2. decembra 1910 ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Hrenovi ulici 19 na pokopališče k sv. Križu.

P. n. člani se vljudno vabijo, da se pogreba vdeležijo v obilnem številu in ohranijo pokojnika v prijaznem spominu.

Ljubljana, 1. decembra 1910.

VAJENEC

poštenih staršev
se sprejme v
večjo trgovino na
Dolenjskem.

Ponudbe je poslati pod „št. 100“
na upravništvo „Slovenca“

4454

Po lastni ceni zaradi pomanjkanja prostora za Miklavža in Božič

prodajam narejene obleke, zimske sukne, pelerine za gospode
in dečke kakor tudi najnovejšo

konfekcijo za dame in deklice

A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19.

Sprejme se Kontoristinja

izveščana ali pa tudi začetnica, ki je popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika in ima lepo pisavo. Nastop takoj. Ponudbe pod šifro: Kontoristinja II. na upravništvo „Slovenca“. 3513

Pletene srajce

hlače, jopice in nogavice za moške, ženske in otroke v veliki izbiri pri Miklavžu, Ljubljana, Medarska ulica. 2799

Zlatnino

v najraznovrstnejših, priznani okusnih vzorcih in po nizkih cenah za darila o priliki

Sv. Miklavža

se dobi pri zlatarju

I. Vecchiet

Ljubljana, naspr. glavne pošte.

2714

Zaradi opustitve urarske obrti vsled bolehnosti prodam popolnoma urejeno

urarsko opravo

z vsemi potrebnimi in dobro ohranjenimi stroji, kakor: urarsko vrezevalo z ročajem (Räderschneidemaschine), Finniemaschine s kolesom, Fuhreinbüchse s kolesom itd. in z vsem orodjem. Na razpolago je tudi več novih srebrnih žepnih in stenskih ur ter budilnic in še več drugih v to stroko spadajočih predmetov in več sto šip za ure itd. S tem se nudi ugodna prilika začetnikom, ker si lahko že dobro urejeno urarsko opravo in blago nakupi za mal denar. Natančno se izve pri 3432 3-1

Franc Golešu, Novo mesto.

Knjigovodja

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je že služboval v trgovini, se sprejme takoj ev. pozneje.

Adolf Hauptmann, Ljubljana

3503

(1)

St. 37.761.

Razglas.

Zaradi oddaje izvrševanja vožnje z mestnim odgonskim vozom in za oddajo priprave prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu v Ljubljani za leto 1911., oziroma tudi za leta 1912. in 1913. vršila se bode pri mestnem magistratu ljubljanskem dne 15. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne v pisarni mestnega stavbnega urada javna pismena ponudbinska razprava. Ponudbe kolekovane in opremljene z vadijem 200 kron, v katerih je navesti ponudeno zahtevano svoto eno-letne odškodnine v številkah in besedah, izročiti je zapečatene do določenega časa gori navedenemu uradu, kjer so tudi dražbeni pogoji ob navadnih uradnih urah vsakemu udeležencu na vpogled razgrnjeni.

Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale dražbenemu razpisu in dotičnim pogojem na take, ki se bodo pogojno glasile, in končno na take, ki bi se prekasno ali celo naknadno izročile, se ne bode oziralo. Izrecno se določa, da si podpisani mestni magistrat pridržuje pravico, razpisane vožnje oddati tudi drugemu nego najcenejšemu ponudniku.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 30. novembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik

Laschan I. r.

3512

Zahvala.

Vljudno naznanjam slavn. občinstvu in cenj. svojim odjemalcem, da sem

s 1. decembrom 1910 svojo specerijsko trgovino na Sv. Petra cesti št. 14 oddal gospej Ani Jerše

ter se tem potom zahvaljujem za izkazano mi zaupanje ter priporočam svojo naslednico naklonjenosti svojih cenj. odjemalcev.

V Ljubljani, 1. decembra 1910.

Josip Sporn.

3515

Priporočilo.

Podpisana se usojam slavn. občinstvu vljudno naznanjati, da sem

z dnem 1. decembra 1910 prevzela specerijsko trgovino gospoda Jos. Sporna na Sv. Petra cesti št. 14

katero bodem vodila z isto vestnostjo in postrežljivostjo, kakor moj prednik, in se priporočam spoštov. občinstvu za blagohotno zaupanje.

V Ljubljani, 1. decembra 1910.

Ana Jerše.

Za žene in dekleta

2796 (19)

je lepo sukneno in modno blago v veliki izbiri v nad 40 let obstoječi gvanthi trgovini.
R. Miklauc, Ljubljana
Stritarjeva ulica št. 5.

Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Na Vidmu pri Krškem je na prodaj

lepa nova hiša

št. 6 tik mosta čez Savo blizu kolodvora. Pripravna za kakega penzionista ali kako obrt. Proda se takoj prostovoljno. Cena se izve ravnotam. 3488 (3)

Naznanilo!

V soboto 3. decembra ob 9. uri dopoldne se vrši javna dražba finega mehaničnega orodja in raznih strojev. 3514

Mehanična delavnica

Poljanska cesta 67.

AGENTE

išče velika banka za prodajo srečk in papirjev trajne vrednosti proti visoki proviziji in nagradi. Ponudbe naj se pošljejo na „Neue Fortuna“ Budapest, V., Börse, Postfach 78. 3468

Najnovejše v 20. stoletju!

Hišni oltar s podobo sv. Družine, z uro in godbo stane samo 14 K. Križ s podstavkom, cinasti, pozlačen okrasek, z uro in godbo, samo 14 K. Pošilja po povzetju franko z jamstvom za solidno blago. Ne bi smelo manjkati v nobeni hiši! — Naslov: Tovarn. zaloga devocijonalij Josip Brkljačič, Sternberg — Morava. 3445 4

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Lepa služba

ali tudi

postranski zaslužek

Zavarovalnica na življenje, ki plača večje provizije, kot vsaka druga, išče marljive sodelavce. Gospodom uradnikom itd., ki bi se morda indirektno hoteli baviti s tem poslom, je lep postranski dohodek zagotovljen. 3381

Naslov na upravništvo tega lista pod:

«Lepa prihodnost».

Priporočilo.

MINKA KOČIAN

3487 Ljubljana

Sv. Petra cesta 18, pritličje

najtopleje priporoča svojo največjo izbiro vsakovrstnih trebušnih pasov, najbolj trpežne gumaste nogavice, gumaste potrebščine za novorojenčke ter vse priprave za babice.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.